WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 145. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 23-го ЧЕРВНЯ 1951. No. 145. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 23, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАСТОРОГА ПРЕЗИДЕНТА ПЕРЕД НАПАДОМ ВОРОГА

Потрібно 806 мільйонів на цивільну оборону

Вашингтон, 21 червня. — У листі до спікера палати репрезентантів Сема Рейборна през. Труман зажадав від Конгресу ухвалення нових фондів на оборону загальною висотою 806,454,000. З цієї суми $535,000,000 мали б піти на Федеральну Адміністрацію Цивільної Оборони, $238,784,000 для агенцій оборонної продукції, $31,800,000 на адміністрацію закону про Поборову Службу, а окремо ще $870,000 на цивільну оборону в Вашингтоні. Домагаючись нових фондів, президент перший раз заявив, що населення Америки мусить приготовитися до оборони від наглого нападу на міста. Він згадав, що Совєти мають атомові бомби і що вони мають відповідні літаки, щоб такі бомби перевезти до Америки на збомбардування міст.

„Нема повного захисту від атомового нападу з повітря, за те багато можна зробити щоб зменшити кількість смертних випадків і покалічень на випадок наглого нападу" — твердив президент. „Тому кожне місто, кожна фабрика і кожний дім мусять бути зорганізовані для цивільної оборони. Як довго існує можливість, що атомові бомби можуть упасти на наші міста, нам не вільно ризикувати. Ми не сміємо дати себе зловити неприготованими", пише Труман і зазначив на що мають піти фонди цивільної оборони: на побудову сховищ від бомб, на склад медичних матеріялів, на допомогу стейтам для їхньої оборони від атомового нападу, на федеральні засоби комунікації й осторогі перед нападом. З фондів, призначених на оборонну продукцію, більша половина має піти під контролю Агенції Економічної Стабілізації.

Сенат Продовжує Візи Для 60,000 Діпістів

Вашингтон.— Сенат промостив шлях, щоб дати змогу 60,000 европейських скитальців приїхати до ЗДА до кінця 1951 р. Без ніякого спротиву сенат ухвалив поправку до закону з 1948 р., щоб продовжити речинець для приїзду скитальців до 31 грудня 1951 р. і так виповнити цілу квоту на 346,000. Сенат теж ухвалив дати дозвіл на приїзд сиріт з Европи до 30 червня 1952 р. Ухвала сенату забезпечує успіх цього проєкту в палаті репрезентантів, куди тепер пішов бил, ухвалений сенатом.

ФОТОГРАФІЧНА ЗНИМКА ФАБРИКИ ВОДНЕВОЇ БОМБИ

Вашингтон. — Комісія Атомової Енергії дозволила пресі помістити світлину двох будинків, у яких роблять підготову до виробу водневої бомби. Будівлі находяться в Елентон, у стейті Савт Каролайна, які згори мають вигляд шостираменної зірки. Коли б довкруги рамен повести колесо, тоді ці будинки виглядали б як колесо великого воза з шістьма спицями. Світлини були зняті 24 травня, одначе комісія дозволила помістити їх [illegible] червня.

● Хоче промовляти до стейтових леґіслятур ген. Доґлес МекАртур. Його заохотив успіх виступу в леґіслятурі Тексасу.

ТРАНСПОРТОВІ СТРАЙКИ ТРИВАЮТЬ ДАЛЬШЕ

Краєва Морська Юнія відмовилась від будьяких компромісів у домаганні обмеження праці моряків на кораблях до 40 годин тижнево підчас подорожі на морі. Власники кораблів погоджуються на таку зміну щойно від червня наступного року, а юнія хоче добитися цієї зміни вже цього року при підписанні нового контракту на три роки. Страйк триває шість днів, в наслідок того корабельний рух з східних портів до Европи цілком припинився. Найбільше потерпів туристичний рух, який цього літа мав бути дуже великий. Сотні подорожних, які мали їхати в Европу, вижидають від'їзду кораблів, із причалів. У п'ятницю рано переговори розбилися, одначе краєва служба посередництва кличе представників обох сторін на нову конференцію. — На Західному побережжі страйк закінчений уночі з четверга на п'ятницю.— У страйку пілотів в Панамерікен Ервейс нема ніякої зміни. Президент відмовився посередничити між літунами й літунською компанією.

РУЗВЕЛТ ПРОБУВАВ ЗЛАГІДНИТИ ЯЛТСЬКИЙ ДОГОВІР

Вашингтон. — Перший раз урядово стверджено, що през. Френклин Д. Рузвелт відчував неправильність договору з Росією, заключеного в Ялті, 1945, і перед смертю пробував добитися від Совєтів злагідження його постанов або навіть цілком договір скасувати. Це виявив на допитах перед об'єднаними сенатськими комісіями генерал-майор Патрик Дж. Горлі, якому Рузвелт перед своєю несподіваною смертю доручив поїхати до Москви і там добитися відповідних змін у постановах договору та відновити силу Атлантійського Чартеру. В той час секретарем закордонних справ був Едвард Р. Стетініюс. Горлі виїхав до Европи і вже почав порозуміватися в цій справі з британським урядом та представниками Москви, коли наспіла вістка про смерть Рузвелта, а департамент стейту повідомив його телеграфічно, що договір з Ялти мусить залишитися в силі. Горлі не обвинувачував Рузвелта за поступливість до Росії в Ялті, де дали Совєтам якість права до Манджурії в заміну за обіцянку, що Росія піде війною проти Японії. Коли Горлі, як амбасадор до Китаю, мав піти на відвідини президента Рузвелта, щоб висловити йому своє обурення з приводу ламання Совєтами постанов з Ялти, він збентежився, помітивши, що Рузвелт так ослаблений, що ледви може подати йому руку, яка нагадувала йому „мішок костей".

В АМЕРИЦІ

● Продовження економічної контролі на цілий рік ухвалила комісія палати репрезентантів. Сенатська комісія ухвалила її тільки на вісім місяців.

● Мікі Коген, один з передових тайних „підприємців" забороненої гри, засуджений на двадцять років тюрми. Суд відбувся в Лос Анджелес.

● Два колишні арештанти дістали від федерального уряду контракт на виконання замовлень коштом трьох мільйонів, не маючи ні фабрики ні грошей на інвестицію. Це вислідила конґресова комісія „Сторожового Пса".

● Був поліційним суддею двадцять років у Гаверстро, Н. Й., Джеймс Н. Бремс, а дістав присуд на рік тюрми від повітового судді Герберта Геніона за те, що не складав звітів з побраних поліційних грошевих кар до стейтового контролера. Не сказано, чи він присвоював собі ці фонди.

● Ізадор Бегун, уроджений в Росії, Александер Лев Трахтенберг — в Одесі, в Росії, Вилієм Волф Вайнстон — у Вильні, в Росії, Александер Віттелман втік до Америки після свого заслання на Сибір за царя Миколи II, Бетті Ганнет приїхала з Польщі під іменем Рифки Явчевскої, Віктор Джемері Джером, був народжений в Польщі, Якоб Міндел, народжений в Мінську, в Росії — так подано в різних газетах про комуністичних провідників, що їх арештовано тепер у Ню Йорку як змовників для поваления американського уряду.

...А ПОПІД ГОРОЮ, доломдолиною, американські вояки йдуть в Кореї, де перед роком почалася комуністична агресія. Ген. Ван Фліт, аліянтський командант на фронті, заявив, що теж в майбутньому кожний наступ ворога буде відбитий, як були відбиті всі дотеперішні.

ЗАХІДНІ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ЗАКІНЧИЛИ БЕЗУСПІШНІ РОЗМОВИ ЗІ СОВЄТАМИ В ПАРИЖІ

Париж, 22. червня. — Уряди Злучених Держав, Британії і Франції поінформували вчора Совєтський Союз, що вони не бачать „жадної користи" в продовжуванні нарад заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав для підготовки порядку нарад для евентуальної конференції чотирьох міністрів, які почалися ще 5-го березня. Спільну заяву в цій справі передали вчора західні представники совєтському заступникові міністра закордонних справ А. Громикові в Парижі. Перериваючи і закінчуючи ці безнадійні наради в Парижі, західні союзники рівночасно вияснили, що вони вдержують в силі свою попередню пропозицію, щоби міністри закордонних справ таки відбули свою конференцію на базі договореного і узгідненого вже в Парижі порядку нарад. Совєти в своїй останній ноті заявили, що вони не погодяться на конференцію чотирьох міністрів, якщо на порядок їхніх нарад не буде поставлена справа Атлантійського пакту і американських баз, що з черги рішучо відкинули західні аліянти. В дипломатичних колах не покладається багато надій на можливість використання Совєтами залишених західними аліянтами „відкритих дверей" для зустрічі міністрів і тим самим зникають останні надії на можливість злагідження теперішнього напруження в світі шляхом дипломатичних переговорів. Західні представники в Парижі однозгідно заявили, що їхні зусилля довести до таких переговорів між міністрами чотирьох великодержав розбилися через „вперто-обструкційну поведінку совєтського уряду." — Рівночасно з повідомленням про безуспішне закінчення нарад в Парижі, в західних коментарах порівнюється теперішню військову силу Сходу і Заходу.

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШЕ ВІЙСЬК О.Н. ДО КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й., 22 червня. — Злучені Держави, що репрезентують об'єднане командування аліянтських збройних сил в Кореї, проголосили вчора заклик до висилки більше сухопутніх військ до боротьби проти комуністичної аґресії. Ернест Ґросс, заступник американського представника в О. Н., заявляє в листі до генерального секретаря О. Н. Триґве Лі, що „в обличчі масового зосередження китайських комуністів та продовжуваної ними аґресії направду потрібно більше військ від держав-членів О. Н." В листі сказано, що Злучені Держави вже ведуть переговори в цій справі з поодинокими країнами, які вже мають свої війська в Кореї, а теперішній заклик скерований насамперед до тих держав, які піддержували в цій справі резолюцію Ради Безпеки з 25-го червня м. р., але досі не висилали своїх військ. Тоді в користь резолюції голосували всі 52 країни, за виїмком п'ятьох країн совєтського бльоку, Єгипту, Югославії та Індонезії, що тоді ще не була членом. Але досі активну участь у війні беруть тільки 15 країн. Злучені Держави самі мають в Кореї 160 до 200 тисяч своїх військ, тоді як всі інші об'єднані нації разом мають їх тільки около 33,000. В найближчий понеділок, 25-го червня, припадає перша річниця комуністичного нападу на Корею і з цеї нагоди заповідається відповідні політичні заяви.

ПРЕЗИДЕНТ ЕКВАДОРУ ОБІЦЯЄ ДОПОМОГУ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

Вашингтон, 21 червня. — Ґальо Пляза, президент південно - американської республіки Еквадору, який прибув на відвідини Злучених Держав, виголосив промову на спільнім засіданні обох конґресових палат, а в ній обіцяв, що його країна стане побіч Злучених Держав — у холодній чи гарячій — війні, щоб недопустити комуністичної тиранії до Західної півкулі.

„Якщо нам удасться об'єднати наші змагання і розв'язати наші проблеми на добро загалу, тоді не буде в світі сили, яка змогла б знищити Західну цивілізацію в нашій півкулі" — заявив латинсько-американський державник, який народився в Злучених Державах і говорить чистою англійською мовою. Він з признанням висловився про проєкт Трумана дати технічну допомогу відсталим країнам, який то проєкт звісний під назвою Точки Четвертої. Він теж похвалив працю Міжнародної Дорадчої Ради для Розвитку, на чолі якої стоїть Нелсон Рокефеллер.

На пресовій конференції президент Труман згадав про відвідини президента Плязи й заявив, що відносини між південною Америкою й Північною є найкращі в цілій історії. Він теж згадав, що разом з през. Плязою він оголосить комунікат про бизнесові взаємини обох країн. Пляза має залишитися в ЗДА десять днів.

ПОМЕР ПРОФ. ДЖАН ЗЕЛЕНИ

Ню Гейвен. — Джан Зелени, голова департаменту фізики в університеті Гарвард, помер у віці 79 років. Він був світовим авторитетом і піонером в ділянці пересилання електрики за допомогою газів, що поширене тепер по всьому світу як „найон" чи „неон" світло. Д. Зелени народився в Расін, у стейті Висканзин. Його батьком був Антін Зелени (мабуть Зелений).

ІРАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ УРЯДОВІ ДОВІР'Я В СПРАВІ НАФТИ

Тегеран, Іран, 22. червня. — Обі палати іранського парляменту ухвалили вчора майже одноголосно довір'я урядові премієра Моссадеха в справі негайного здійснення націоналізаційного закону та перебрання урядом нафтової промисловости від Англо-Іранської Нафтової Компанії. Голосування відбулося з деякими труднощами, бо на перше засідання не прийшла потрібна до кворум кількість депутатів і щойно опісля пощастило зібрати потрібне кворум на надзвичайну сесію. Рівночасно біля парляменту відбулася проурядова демонстрація, переважно студентів місцевого університету. В самому місті позривано скрізь написи Англо-Іранської Компанії, вивішуючи на їх місце іранський прапор. Рівночасно урядова директорія одержала доручення здійснювати закон. Вона звернулася до головного управителя Компанії, щоб він потвердив свою дальшу працю вже з доручення уряду. До осідку управителя, віддаленого около 8 миль від головної рафінерії в Абадан, мав прибути відділ іранського війська. Британський амбасадор в Тегерані заявив, що він не бачить можливостей на будь-які переговори в справі нафти з урядом Моссадеха. Рівночасно британський міністер закордонних справ Моррісон мав заявитися за тим, — щоби британські нафтові техніки і спеціялісти залишилися в Ірані як довго можуть. Головний управитель Компанії в Ірані на всякий випадок звернувся до уряду в справі підготовки виїздових віз для около 3,000 британських працівників Компанії, якщо б вони забажали виїхати, або якщо б зайшла на це „нагла потреба". Частина родин тих урядників вже виїхала.

ШІСТЬ БІЛІОНІВ НА ОБОРОННІ БАЗИ

Вашингтон. — Департамент оборони звернувся до Конґресу за додатковими фондами на побудову оборонних баз як в Америці так і закордоном — коштом $6,561,262,000. Це найбільше в усій історії одноразове домагання департаменту оборони на подібні цілі. Департамент твердить, що незабаром з цієї суми зажадає чотири й пів біліона на найближчий скарбовий рік, а решту на наступний. Скільки буде зужитих в Америці, а скільки за морем, цього не повідомляють.

ВОРОГ ПІДГОТОВЛЯЄ НОВИЙ НАСТУП В КОРЕЇ

Аліянтські війська готові його зустріти. — Червоні відступили з Каесонґ

Токіо, 22. червня. — Аліянтське командування вважає, що комуно-китайські і північно-корейські червоні війська завершують підготовку до нового наступу в Кореї, після двох безуспішних спроб впродовж минулих двох місяців. Ген. Джеймс Ван Фліт, командант сухопутніх військ на фронті, заявив вчора, що аліятські сили готові зустріти кожну нову спробу ворожого наступу та висловив переконання, що й новий наступ буде відбитий, подібно як попередні. Вміжчасі, аліянтські війська на цілому фронті „шукали" головних зосереджень ворожих сил, висилаючи сильні патрульні відділи на ворожу територію. На західному секторі фронту аліянтські танки увійшли до міста Каесонґ, останньої ще місцевості на південь від паралелі, що залишилася у ворожих руках. В місті не натраплено на сліди ворога, що правдоподібно мав евакувати вже цілу територію Південної Кореї. Каесонґ, положений 40 миль на північ від південно-корейської столиці — Сеул, є важливим комунікаційним центром. Рік тому, 25-го червня, це місто перше впало жертвою комуністичного напасника. Від того часу воно вже чотири рази змінювало господаря. Аліятські патрулі, запускаючись дві до три милі у ворожу територію, натрапляли на сильний вогонь з ворожого боку. Аліятське командування сподіється, що комуністи можуть почати „третю рунду" свого наступу власне в річницю вибуху війни 25-го червня, хоча ані патрульна акція на фронті, ані розвідка не могли ствердити, щоб ворог вже був приготований до такого наступу. Ген. Ван Фліт, характеризуючи теперішнє положення на фронті, вважає, що аліянтські війська тепер з кожним днем поліпшуються, тоді, коли ворожі сили теж з кожним днем погіршуються. „Обмежені бої" патрульних відділів продовжувалися вчора теж на центральному та на східному секторах фронту. В поодиноких випадках в боях по обох боках інтервенювала артилерія. Здовж побережжя аліянтські воєнні кораблі дальше бомбардували ворожі комунікаційні шляхи і бази. Сильні дощі обмежували акцію авіяції, що виконала вчора тільки 186 місій.

Можливість Відновлення Комуністичної Аґресії в Греції

Атени, 22 червня. — Від деякого часу в Греції збільшується тривога, що міжнародний большевизм приготовляє новий напад на цю країну. Вчора з військових джерел повідомлено, що Третій Армейський Корпус захопив таємні комуністичні документи, з яких виходить недвозначно, що грецькі комуністи дістали наказ відновити партизанську війну. Крім того, Центральний Комітет грецької комуністичної партії, що після розгромлення партизанів втік з країни і тепер перебуває в Болгарії, мав уже зосередити біля грецького кордону відповідні партизанські сили.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОТЕСТУЄ В СПРАВІ СЕКСОТА

Бонн, Німеччина, 22 червня. — Німецький федеральний парлямент ухвалив вчора одноголосно запротестувати перед американськими властями їхню охорону перед німецькою справедливістю колишнього совєтського сексота в Берліні, д-ра Кемріца, що допомагав большевикам виловлювати пошукуваних ними німців. Тільки чотирьох комуністичних послів здержалось від голосування. Виявляється, що вони не хотіли голосувати за покарання сексота, бо його мали б судити за службу Совєтам, але не могли голосувати теж проти, бо — він тепер служить американській розвідці.

ПЕТЕНА ГОТОВІ ПОХОВАТИ МІЖ ГЕРОЯМИ

Париж, 22 червня. — Маршал Петен, засуджений за співпрацю з німцями на досмертне ув'язнення, готов бути похований по смерти між французькими героями першої світової війни, що полягли в обороні Вердену. Останній декрет президента, що змінив Петенові кару на задержання в лікарні, дає на це правну підставу.

СОВЄТИ ВИШКОЛЮЮТЬ ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКИХ САБОТАЖНИКІВ

Франкфурт, 22 червня. — В совєтській зоні Німеччини почався тепер масовий вишкіл молодих саботажників, яких перекидується в Західну Німеччину та приготовляється до „акції" на випадок війни. Саботажників рекрутується з німецької молоді, завданням якої буде теж організувати „народний спротив" на випадок поставлення поза законом комуністичної партії. Тільки в останніх тижнях в Західну Німеччину перекинено понад 125 лідерів такого спротиву, тоді, коли саботажний вишкіл вже перейшло понад 3,000 „студентів". Рівночасно заповідається, що західно-німецький парлямент плянує „бліц-ґезец" — блискавичний закон, на підставі якого комуністична і неонацістична партії в Західній Німеччині мали б бути проголошені нелегальними впродовж найближчих трьох тижнів. Комуністи вже тепер підготовляються до переходу в підпілля.

ПІДГОТОВКА ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ В ІТАЛІЇ

Рим, 22. червня. — Нижча палата італійського парляменту прийняла вчора в принципі урядовий законопроєкт цивільної оборони, проти якого ведуть справжню „баталію" місцеві комуністи. Закон прийнято малою більшістю голосів, бо 237 проти 204. На підставі цього закону міністерство внутрішніх справ матиме повновласть створити відповідний апарат, завданням якого буде охороняти цивільне населення під час війни та від публічних заворушень. Комуністи запекло поборюють закон, вважаючи, що він буде використаний головно для створення протикомуністичної міліції, подібно, як це було за часів фашизму. Парлямент ухвалив закон „в принципі" і тепер має ухвалити ще окремо його 12 пунктів і щойно тоді законопроєкт буде переданий сенатові.

В СВІТІ

● Західну Німеччину і Японію прийнято до ЮНЕСКО — Виховної, Наукової і Культурної Ради Об'днаних Націй.

● В Індії продовжуються облави на комуністів, що в останньому виявляють велику рухливість, головно з приходом комуністів на індійські кордони з Тибетом.

● Совєти почали видавати дозволя на експорт товарів зі західного Берліна через совєтську зону, знову злагіднюючи „малу бльокаду".

● 2,000 робітників і урядників державної залізниці в Італії почали одноденний страйк, домагаючись більшої платні.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОДНОЮ ЛАВОЮ ПРОТИ УКРАЇНИ

Вилксберський „Свєт", що вже понад 50 років ширить на американській землі російське православіє, цареславіє та русифікаторське єдинонеділимство серед побаламучених лемків і закарпатців, знайшов нового винахідника і захисника українства: Сталіна. Цей „православний" і „релігійний" часопис став на ту саму позицію, що й комуністи, які на всіх мовах кричать, що єдиний Сталін „справедливо" розв'язав не тільки соціяльні, але й національні питання, та що тепер також і Україна та український нарід самі собою правлять і „процвитають". „Свєт" уже не визнає „малоросів" і „білоросів", але тільки тому, що вони вже давно „злились" в „один русский народ". Тільки „інтернаціоналісти" і „мошенники", учні Сталіна, думають інакше, а перед Сталіном був тільки ще один такий „український" вчений, що називався Костомарів, який запровадив „терміни великорос, українець і білорус", а за яким пішли потім „німецькі та австрійські генеральні штаби", „польські шовіністи", „американські та англійські кола", а зокрема „Католицька Церква". Усе це, пише „Свєт", на ніщо не здається, бо „всє ми руссіє", себто всі ті „кієвляни, харковяни, смольчани, москвичі, новгородці і т. д.".

Статтю цю написав якийсь Н. А. Мельников. Закінчує її він так: „Ми русскіє і з нами Бог; так колись говорив Суворов, так говоримо тепер і ми".

Друга „православна газета" з того самого табору, що й „Свєт", филаделфійська „Правда", теж не остається позаду в наступі на „українство", воюючи подібними „аргументами". В числі з 13 червня ця газета помістила ще й статтю під таким цікавим заголовком: „Українські націоналісти і Лемківщина". У ній „доказує" — ніби на підставі того, що мало бути говорене на вічу 6-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід у Филаделфії — що самі українці „признаються, що вони були причиною вигнання лемків на піски Помор'я"...

До цієї „русско-православної" компанії пристав — як нераз бувало — католицький „Вєстнік", орган „Соєдиненія" і виписує несотворенні речі проти українських „самостійників" як „зрадників", зараховуючи до них і о. Волошина, що робив із Закарпаття „Вікраїну".

Як бачимо, це нова протиукраїнська кампанія тих, що провадили колись роботу Російської Православної Місії, яка під покришкою православія перетягала несвідомий, москвофілами побаламучений наш нарід до російського табору. Це теж продовжування давньої ганебної боротьби мадяронів з просвітою і правдою, яку тут несли в наш нарід українські патріоти. Тільки до кого „Свєт", „Правда" і „Вєстнік" можуть нині говорити? Старе покоління вимерло, а молоде бачить американські географічні атляси, де зазначена Україна і читає американські газети, в яких надибує раз-у-раз щось про Україну та боротьбу українського народу. Тільки одиниці зі старих темняків можуть ці дурниці сприймати, а з тут родженого покоління — хіба тільки ті, що вдають дурних ради наявних чи обіцяних „джабів". Бо здорово думаючи, чейже не будуть проти того, чого вчить американська школа та що визнає американський уряд і ввесь культурний світ.

Все таки не можемо теж позбутись і такої думки: чи вся та новітня „об'єднана" протиукраїнська акція не має якогось зв'язку зі загально - російською „демократичною" протиукраїнською акцією, в якій, як і в А. Керенського — „Єдіная, нєдєлімая — самоє ґлавноє".

ЗАСТІЙ В КОНҐРЕСІ

Теперішній 82-гий Конґрес Злучених Держав працює вже приблизно пів року і він в американській публічній опінії належить до найбільш неактивних конґресів в історії країни. За ввесь час його дотеперішньої сесії не переведено ані одного більшого законодавства, що з тривогою стверджує американський загал головно в обличчі внутрішньо-політичних проблем, зокрема загрози інфляції та напередодні вже другого року корейської війни, як і в умовинах зростаючої загрози комуністичної аґресії на інші вільні країни і відносно повільного проґресу самої американської оборонної підготовки.

Між конкретними прикладами повільности в теперішній активності Конґресу називається насамперед Акт Оборонної Продукції, з його контрольними повновластями, що вигасає за два тижні, але досі ані Палата Репрезентантів ані Сенат не дістали від своїх комісій нових законопроєктів у цій справі.

Не менше важлива справа нового бюджету. Теперішній бюджетовий рік кінчається з днем 1-го липня, але досі все ще не переведено нового закону, як теж не поступлено вперед з пропозицією на видачу 60,-000,000 долярів на оборону в наступному бюджетовому році. Коли йдеться про новий податковий закон, його проєкт тільки що передано на фльор в Палаті Репрезентантів, але його все ще розглядає сенатська фінансова комісія. Так як справи маються тепер, немає виглядів, щоб цей закон міг перейти перед кінцем серпня. Законопроєкт на видачу 8,500,-000,000 долярів на допомогу чужим країнам досі ще теж не розглянули конґресової комісії.

В чому причина такого застою? Її добачується головно в конґресових слідствах, що забирають багато часу та дають багато праці поодиноким членам обох Палат, унеможливлюючи їм нормальну працю в законодавчих справах. На порядку конґресових доходжень є всіх 15 справ, з того досі закінчено тільки шість, а інші ще ведуться або чекають на свою черґу. При цьому тільки деякі з цих конґресових слідств мають конкретні результати та відповідну політичну користь, як слідство в справі організованого злочину чи в справі закордонної політики. Інші, натомість, є тільки зайвою витратою часу.

Нічого дивного, що в таких обставинах американська публічна опінія домагається приспішення праці Конґресу, пригадуючи конґресменам і сенаторам, що раніше або пізніше їм доведеться відповідати за це перед їхніми виборцями, що, звичайно, мають довгу пам'ять і з неї роблять повний ужиток при кожних виборах.

Микола Чубатий.

Російська політика Америки на роздоріжжі

I.

Конґресові переслухання в справі ген. МекАртура стали нагодою до основного перегляду американської політики не тільки на Далекім Сході, але й усієї американської політики супроти наступаючого комуністичного світу, під проводом червоної Москви.

Провідною лінією американської закордонної політики дотепер була оборона супроти наступаючого комунізму. Це політика стримування большевизму на всіх його периферіях (containment policy), зформульована Джорджом Кенаном, бувшим керівником комісії плянування американської політики при департаменті стейту. Політика ця ставила собі тільки ціль спиняти дальше поширювання комунізму на некомуністичні країни. Рівночасно ця політика ставила собі головну ціль не допустити до нової світової війни.

Така політика була успішною в Греції, відносно успішною в Німеччині, де Америка виграла, правда, бльокаду Берліна червоними, але за ціну пів біліона долярів, витрачених на „повітряний міст". Політика ця виявилася одначе фатальною на Далекому Сході, бо Америка не змогла припинити скомунізування Китаю та збільшення сили комуністичного світу щонайменше вдвічі. Через Корею Москва втягнула Америку в затяжну війну з комуністичним світом, якої вона сама формально не провадить. Та, що найважніше, політика стримування большевизму (авторства Кенана) ослабила мораль американського народу — завше відважного та здатного на ризико, бо вона витворила якийсь н е о п р а в д а н и й страх перед большевизмом.

Заколихування американського народу до сну запевненнями, що війна з комуністичним світом немунуча, що війну можна оминути майже певно, витворило замішання в публічній опінії американського народу, бо на ділі все якраз навпаки. Війна з комуністичним світом неминуча, бо обидві системи комунізму та демократичного капіталізму вже надто сильні та себе взаємно виключають.

Немає сумніву, що Кенанова доктрина стримування большевизму вже тепер завдала величезної шкоди. Америка непотрібно та за скоро роззброїлася по закінченні війни; Америка не зброїлася тоді, коли большевики повною парою від першого дня по закінченні війни приступили до гарячкового озброєння, знаючи добре, що війна неминуча. Що до неї вони підготовлялися вже навіть в останніх роках минулої війни, про це свідчить широко розвинена шпіонажа американських воєнних винаходів, зокрема винаходів зв'язаних з атомовою енерґією ще в останніх роках війни.

Іншими словами — Америка сдала на позицію дефензивну, комуністичний світ — на офензивну, бо Америка тільки боронится, а комунізм наступає. Американська політика, що має у своїх руках такий могутній воєнний потенціял, здатний здавити Совєтів та їх сателітів, стала тільки на оборонну позицію, завдяки закулісовим силам, що впливають на формування американської політики. До цього додається інтернаціональний спосіб думання частини американців, які нездатні розуміти великанських ворожих комунізмові моральних сил, що криються в національних почуваннях европейських народів, поневолених Росією. Американці привикли ці сили легковажити, а вони можуть стати таким могутнім чинником проти комунізму, що тільки їх повне урухомлення може помогти розв'язати світову кризу навіть без війни. А колиб навіть мусіла бути війна, то ці сили за допомогою наступаючих американських технічних сил можуть просто і швидко розсадити совєтську імперію і без надто великих людських втрат.

На жаль упередження багатьох американців до здорового націоналізму европейських народів, що на ділі не є нічим іншим тільки глибоким патріотизмом, позбавляє Америку найцінніщого союзника в боротьбі з совєтською потугою.

Це упередження багатьох американців до европейських націоналістів незвичайно зручно використовували в часі війни і зразу після війни приховані навіть на державних посадах комуністи та комуністичні попутники, які кожний націоналізм навіть найбільше шляхетний, гуманний та демократичний, плямували, як фашизм чи націм та тим робили прислугу тільки большевикам. Ніхто так не потребує відчуження підсовєтських націоналізмів від Америки, як саме комуністи.

Загально відомо, що визвольні націоналістичні рухи всіх народів, зокрема український рух, не мають прихильної до них преси в Америці, їх тут свідомо промовчують. Колиж навіть якась вістка дістанеться на сторінки преси, то в такім викривленім зеркалі, що читач не в силі зорієнтуватися чи має діло з свободолюбним визвольним демократичним рухом чи зі звіринним націоналізмом покрою німецького націзму, а чи просто зі звичайним бандитизмом. Одним словом, націоналістичні визвольні рухи, правдиво демократичні та духово найближчі ідейному американізмові часів американської революції, не мають прихильників серед тих кол, що творять або впливають на творення американської закордонної політики, на очевидну шкоду Америки, бо вона тратить найкращих та найбільше могутніх союзників у боротьбі з комуністичним світом.

Росіяни та русофіли впливають на російську політику Америки.

Друга причина чому моральні сили Америки не змобілізовані до боротьби з комунізмом, це великий вплив на американську політику росіян та американських русофілів.

На доказ сказаного може послужити кілька прикладів з американського п о л і тичного життя. Загально відомо, що за часів през. Рузвелта та ще якийсь час по його смерти сірою еміненцією в американськім стейт-департаменті, що поза кулісами мала величезний вплив на формування американської закордонної політики, був натуралізований росіянин П., що й після відходу з державної посади став директором науково дослідчої уста-

(Продовження на стор. 3-тій)

Олена Кисілевська, Оттава, Онт.

Проблема молодого покоління вимагає ґрунтовних студій

Проблема молодого покоління далеко складніша справа ніж це собі багато людей уявляє. Це не тільки складна справа, але одна з найважливіших, бо на ній будується плян нашого існування за морем. Що станеться з тими прекрасними національними будівлями, величавими храмами Божими, які давніша й теперішня ґенерація ставлять своєю жертвенною рукою, коли припиниться доплив свіжої крови і все залежатиме від дальших ґенерацій? Що станеться з нашою широко розгалуженою пресою, коли не буде кому її читати? Не хочу вносити песимізму, але не можу теж спокійно дивитися, як наше громадянство спорить над абстрактними питаннями, над формами правління у майбутній Україні, на які й так не матимуть звідціля жадного впливу, занедбуючи справу нашого існування на цій землі. Тимчасом давня батьківщина так багато сподівається від того заморського молодого покоління... Сподівається бачити його на видних позиціях в науці, в дипломатії, чи в політиці, що буде честю і для українського імені, а в певних моментах навіть користь теж і для України, яка ще довго потребуватиме допомоги, як прийдеться відбудовувати економічне й культурне життя на українських землях.

На теперішньому поколінні, на тих, що недавно приїхали, і на тих, що ще пам'ятають рідний край, лежить відповідальність: чи вони виховають своїх дітей і чи з тих дітей буде яка користь в будучині. Ми не стоїмо перед якимись незнаними проблемами. Сто літ перед нами приїздили до Америки і Канади інші іміґранти — ірляндці, німці, голяндці, шведи і про них написано цілі томи книжок. Є прекрасні соціологічні студії селянської іміґрації, є студії психологічні про пристосування іміґрантів до нових обставин, про труднощі „акультурації" і як ті труднощі переборювати. Треба тільки заглянути до тих праць і навчитися з них того, про що намагаємось довідатися з власного досвіду. Є теж праці про психіку дітей, про відношення першої ґенерації, родженої за морем, до своїх батьків-іміґрантів, пояснюються причини антагонізмів, які часто помічаємо в молодої ґенерації. Не вистачає зійтися, поговорити, поскаржитися, що ось-то такі діти американські, не слухають батьків, цураються їхніх давніх звичаїв, цураються їхньої мови. Треба перевести основну студію питання молодого покоління, щойно тоді будемо знати, що на нього діє притягально, а що, навпаки, відштовхує його від того, що ми називаємо „рідним".

Маємо аж два наукові осередки (ми чомусь все мусимо мати, навіть на іміґрації, по кілька інституцій з однаковими цілями!), які могли б попри всякі історичні, природознавчі, археологічні секції мати ще й скромну секцію, яка б заходилася біля справи для нас найбільш пекучої, себто простудіюванням проблеми наших власних дітей і внуків на новій землі. Можна нам самим перевести соціологічні студії, навіть і видати їх опісля (англійські періодики напевно це зробили б, як нема українських). Я сама для власної інформації все ставлю молодим канадійським уроженцям запити, щоби довідатися, чому вони так або так реагують на різні справи. Що мене головно зацікавило, це те, що тільки малий відсоток читає українську пресу. На мій запит до одного абсольвента укніверситету, якого батьки виховали в релігійному і свідомому дусі, чи він читає українські часописи, я дістала таку відповідь: „З трудом. Не тому, що не вмію читати, але тому, що дуже багато є для мене незрозумілого і тому нецікавого. Крім того, ми не звикли до напасливого тону писання. Нас у школі вчили респектувати погляди інших, вчили шанувати релігію китайця, жида, як свою власну. Мені неприємно читати, як топчеться ногами принципи, на яких ми виховані".

Чи це погляди більшості молоді, чи тільки одиниць? Чи не варто б перевести студії хоча б тільки зі студентами університетів, що згуртовані у студентських гуртках, і тих, що стоять поза ними, як ця справа стоїть?

Навчання української мови теж не така легка справа, як собі багато батьків уявляє. Рідні Школи мають свої недоліки і їх треба простудіювати і коли можна, направити. Треба мати на увазі, що дитина це дуже гострий критик. Вона зауважує різниці між денним і вечірнім учителем. Канадійська школа і метода навчання пристосовані до ту[illegible] мог, вони мають інший [illegible] до психології дітей, як в Европі, інше відношення між учителем і учнями і т. д. Мабуть так само і в Злучених Державах. Мені здається, що відсотково мале відвідування всяких українських курсів, літніх, зимових, а навіть університетських, можна б направити, коли б (а) збудити у молодому поколінні зацікавлення мовою, історією, літературою; (б) найти добру відповідь на питання — „до чого воно мені придасться?" Літні курси конче треба поєднувати з розвагами, відбувати їх не в гарячих міських мурах, але по змозі серед природи, на університетських „кампусах", і, — на пробу — варто також залучити на ті курси студентів англосаського походження, які відвідують в університетах слов'янські курси.

Отже, на питання педагогічні, соціологічні чи психологічні треба наукової відповіді, а щоби її дати, треба спершу ці питаня простудіювати. Кожний лікар заки запише лік, ставить діягнозу, а заки поставить діягнозу, то найперше уважно й докладно студіює симптоми хвороби і в науці шукає поради, бо знає, що не кожний лік, навіть і найкращий, помагає на всі недуги. Коли хочемо знайти лік проти „втрати" молодого покоління, то насамперед уважно простудіюймо симптоми і причини „втрати". Лише тоді зможемо поставити правильну діягнозу і записати правильний лік.

Іван Керницький.

РЕЗИГНАЦІЯ ПАНА КОРАБИ*)

(Оповідання)

2)

Новому управителеві в цю ж мить все стає ясне, як найясніший соняшний день, одночасно він відчуває в своїй душі палке — непереможне бажання — дренькнути когось в ухо.

Однак він геройським зусиллям вгамовує в собі ці гарячі пориви свого серця, розщіпає бунду, витягає годинник, і каже:

— Панове, мені ще залишилася всього-навсього година часу. Там, на санях, сидить пані навчителька і мерзне. Коні стоять на морозі і мерзнуть. Фірман нетерпеливиться і також домерзає. Панове! Ви хочете йти із скаргою на мене. Можна. Можна до шпектора, можна і до самого пана міністра. Коли ж до шпектора, то я молю вас, панове: сідайте зо мною на сани, я вас туди завезу, бо я саме до нього їду!

— А мені не хочеться! Ха, ха, ха,! — злобно зареготався пан солтис і демонстративно розвалися в лавці. Очевидно, вслід за ним, попрісідали теж панове радні, а визначний власник расового бугая й машинової молотарки, пан Гарасим Зазуля, каже:

— Го-го, пане директоре, то не з Грицем справа. З нами вам так легко не піде. Ми в тій школі були трохи скорше за вас. Ви, що може, і не казали на хліб „папа", як нам уже на тому ґрадусі латали прутом скіру. Ану, попробуйте нас звідси вигнати!

Новий управитель ще раз дивиться на годинник і бачить, що є три чверти на восьму без двох хвилин. На девяту заповіджений початок конференції. До міста добрі коні пруть годину...

— Панове, я питаю вас востаннє: вийдете з кляси, чи ні?

— Ні, не вийдемо!

— Не вийдете?

— Не вийдемо.

— Добре.

Новий управитель робить тільки три кроки з кляси до сіней, трах! — замикає на ключ двері, ключ ховає до кишені, моститься на санях біля пані вчительки, обкутує коліна бараницею і гукає хлопчакові:

— Вйо, Сеню! Їдемо!

...З тієї незабутньої хвилини, як на небі об'явилася комета з хвостом, а Пилипишина первістка породила живе теля з двома задами, з того, власне, часу, село Закамарки бачило вже всякі несотворені дива: була австрійська війна, були москалі, потім настала Польща, потім був тифус і Лайзорова Сурка брала шлюб на смітті, далі, одного року, спалило на пні всі гречки, була парцеляція, комасація, пацифікація, — та ще ніколи такого не бувало і найстарша ходяча хроніка села — тітка Текля цього не пригадує, щоб управитель школи ув'язнив у клясі трьох найзнатніших громадян, замкнув школу на ключ, а сам поїхав до міста!...

Звістка про цей нечуваний і ніде досі ненотований факт викликала в селі Закамарках справню революцію!

В залі громадського уряду скликано зараз надзвичайне засідання всіх тверезих членів Ради, а командант пожежної сторожі, Антін Хрущ, зарядив гостре поготівля підлеглої йому команди, з гаками, драбинами та з бочкою на воду. Після того п. Тимко Пукавка, громадський поліцай та колишній учасник славетної оборони Перемишля, викарабкався на дзвіницю, вдарив в одне крисо на трівогу. Голосові великого дзвону завторували протяжливим виттям усі 124 (згідно податкового реєстру) собаки, враховуючи вже в цю цифру і сучку пана начальника станції.

Звичайна річ — місцеве громадянство, сильно затривожене цими подіями, відривається від своїх щоденних занять: хто злазить з печі, хто перестає чухрати спину, чи там іскати дитині в голові за нуждою, хто кинув бити жінку — і всі навипередки пруть на місце випадку. Навіть утраквістична дітвора припиняє свої невинні іграшки та біжить дивитися, кого замкнули по школі в день вільний від науки.

Народ, гуторячи та попихкуючи люльки облягає школу звідусіль, гуртується народ, немов на яке віче. Дехто вже, мимохіть, і в голову заходить, як його, кінець-кінцем, звільнити трьох визначних представників громадської самоуправи з лютої неволі.

Висуваються, між іншим, несміливі проєкти, щоб виважити з завісів сінні двері, або, в крайньому випадку, відчепити хоч яке вікно. Та голоси з опозиції заявилися проти, мовляв, що як-що, але до шкільних вікон, панове, не чіпаймося, бо ще чого доброго, пан командант поліції і подумають, що ми які саботажисти, що хочемо відірвати частину від цілости, або, взагалі, можуть нам тоді штрикнути в очі 97-им параграфом.

Після довгих нарад, що затяглись трохи не до полудня вирішено обрати окрему делеґацію й вислати її до пана Данила Фуркала, постійного члена секції розбивання чужих комор та прохати його, щоб ласкаво потрудився з своїми струментами до школи і визволив трьох світочів села з усякої кормиги.

Пан Данило Фуркало, людина з високорозвиненим почуттям громадської солідарности, ладен кожночасно віддати ввесь свій хист і все для добра загалу, не вагаючись і хвилини бере під паху витрихи і ломи та поспішає на місце випадку. Місцеве громадянство розступається на всі боки перед непересічною індивідуальністю і самохіть творить йому почесний шпалір до дверей школи.

Пан Данило привітливо здоровкається з усіми, посміхається і каже:

— Не турбуйтеся, каже, громадяни, і проженіть важкий сум із ваших облич, а ви, каже, сестри, дочки і взагалі жіноцтво, осушіть ваші заплакані очі з гарячих сліз. Не в таких я вже тарапатах побував, а все якось Бог милував. Оцеж, як нині, виринає в моїй уяві пропам'ятна ніч, коли я розпоров сталеву касу в канцелярії пана надлісничого. Штудерна була, триклятуща каса, звісно — американська робота, та не прогуло і в три „Отченаші", а я вже випатрошив її, як курку. А не то, що я не справився з шкільними дверима та не випустив на волю двох хрунів та одного, між нами кажучи, перевертня. Це, з вашого дозволу для мене просто забавка!

Це сказавши, пан Данило першим таки витрихом, що його взяв до рук, покрутив сюдитуди, шасть-просто! — замок відскочив, і на порозі школи з'явився удекорований павутинням пан солтис а вслід за ним — обидва панове радні з вийнятково посинілими носами. Появу трьох „мучеників" за всенародні інтереси привітало громадянство гураганним окликом радости, а утраквістична дітвора, що в міжчасі позносила бляшані ведра з цілого села, заграла тріюмфального марша.

(Продовження буде).

Канада та світовий календар

Канадійські профспілки, що репрезентують 83,5% канадійського організованого робітництва, звернулися до уряду з вимогою поробити заходи в справі впровадження світового календаря.

Цю пропозицію підтримали такі групи, як Канадійська Асоціяція промисловців (СМА), Канадійська Федерація Роздрібних Торгівців та різні льокальні торговельні палати і промислові ради. Канадійські залізничі організації заявили, що цей проєкт є теж для них сприємливий.

Однак — що це таке світовий календар?

Коротко — зе зреформований календар, що його пропагує від 1930 р. Світова Календарна Асоціяція, тобто організація міжнародного характеру. Запропонований календар має на меті усунути всі неправильності досі вживаного календаря, які відомо є причиною багатьох труднощів та зайвих коштів для підприємців, науковців, як і професійних спілок, а навіть церковних властей майже всіх віровизнань. Справу календаря поставлено у 1949 році на порядок Генеральної Асамблеї ОН, але згодом відкладено з уваги на перевантаження програми іншими наглими справами. Тим не менше світовий календар має широку підтримку серед членів Об'єднаних Націй.

Світова Календарна Асоціяція звертає увагу на факт, що запропонований календар, зберігаючи основну структуру тепер уживаного календаря, вживався б кожного року — так звичайного як і переступного без змін. Засади того календаря є дуже прості, так, що можна навіть у продовж кількох хвилин списати собі календарець з пам'яті.

Кожна дата припадає завжди на той самий день тижня, без уваги на те, чи це звичайний чи переступний рік. Чотири чвертьріччя є під кожним оглядом тотожні. Перший місяць кожного кварталу має завжди 31 днів, а два інші місяці — по 30 днів. Кожне чвертьріччя зачинається в неділю, а кінчається в суботу. В кожному місяці є одна й та сама кількість робочих днів.

Комплікації в тепершньому календарі виникають головно з того, що рік, який складається із 52 тижнів, має тільки 364 дні. Тимчасом календар мусить бути пристосований до 365, а то й 366 (у переступному році) — денного року. Ці додаткові дні спричинюють постійну зміну датування днів тижня.

Світовий календар розв'язує цю проблему в той спосіб, що усуває з нормальної системи датування 365-ий день та приміщує його між 31 грудня і 1 січня. Це був би так званий „світовий день", що його правдоподібно признали б працедавці й працюючі за свій вільний день замість дотеперішнього святкування Нового Року. У переступному році було б ще одне свято — „День Переступного Року" — яке припадало б зараз після 30 червня. Тому що ці два вільні дні відповідають датам 31 грудня та 31 червня, що їх світовий календар не передбачує, то вони не мали б назви днів тижня і в той спосіб не нарушували б устійненого порядку календаря.

Тепер більшість канадійських вільних від праці днів припадає на різні дні в році. Коли ж трапиться так, що вільний день праці випаде всередині тижня, тоді є причиною неприявности багатьох робітників у фабриках або й взагалі перерви в праці цілого підприємства. Впровадження світового календаря в Канаді причинилося б до того, що всі більші канадійські свята припадали б на п'ятниці, понеділки або суботи й становили б частину „довгого вікенду".

Перед відчитом з діяльности

Наша еміграційна спільнота стає дедалі перед новими складними та більшими завданнями. Ми нераз навіть не усвідомлюємо собі яким темпом і в якому розмірі завдання ці зростають. Кожен рік, кожен місяць, нераз тижні і дні приносять зі собою питання, на які треба відповісти зразу і зразу переводити ці відповіді в життя.

Це все зв'язане з ростом і збільшуванням значенням української справи взагалі. Виростаючи до ролі чинника в міжнародному житті, українське життя теж в своєму нутрі, в своїх особливих внутрішніх українських виявах розгортається, вивершується.

Велика роля у процесі, а з тим і велика частина відповідальности паде на наші громадські організації. Не маючи державного апарату і його органів, ми мусимо велику частину завдань розв'язувати шляхом громадської самодіяльности. І власне тому діяльність кожної нашої організації біз огляду на поле її безпосередніх заінтересувань набирає величезної ваги і є предметом живої уваги цілої нашої громади. Це виразно видно при нагоді різних виступів, а зокрема річних зборів різних наших централь. На річних бо зборах керівництва поодиноких організацій відчитуються перед своїм членством, перед своїми виборцями, а перш усього перед українською суспільністю з проробленої роботи, з виконаних завдань і звітують про ті недомагання, що були на протязі останнього року.

Дня 6,7 і 8 липня ц. р. подає відчит з цілорічної своєї діяльности Організація Державного Відродження України (ОДВУ) на своєму черговому 17-тому Річному З'їзді.

Як і кожна організація, так само і ОДВУ в своїй діяльності мало періоди розмаху і великих успіхів і періоди послаблення. Українське громадянство в ЗДА пригадує собі роки перед другою світовою війною, в яких ОДВУ розгорнула таку широку, таку дуже потрібну і треба признати успішну діяльність для якнайширшої помочі визвольній боротьбі українського народу в Україні. Сьогодні з перспективи десятка років як дуже підкреслено видно правильність тодішніх саме таких потягнень. Оті скромні лепти, що плили зі сотень робітничих і фармерських рук на терені ЗДА безпосередньо і в дуже великій мірі спричинилися до створення не-одного великого і корисного факту в сучасній українській історії. Чи революційні акції в Краю, які велися у формі боротьби за рідну школу, за рідну мову, за рідну молитву для української дитини, або за господарські права наших селян, робітників і інтеліґенції, або за найвище — за вільне національно-політичне життя у власній державі, чи пропаґандивна і усвідомна робота на терені закордонних центрів, чи розбудова культурних цінностей, це все немало завдячує допомозі американських українців.

Але напевно найбільшою гордістю сповняє нас, американських жертводавців, свідомість того, що український стрілець з Карпатської Січі захищав підступи до Перечина, доступ до Хусту, гірські просмики в Карпатах озброєний і одягнений в немалій мірі нашим коштом. Пізніше прийшли роки війни, а з ними і наступ на українство, на його національно-політичні прагнення, на його визвольну боротьбу. ОДВУ стояла на передовій лінії і їй тому приходилось багато витерпіти.

Але пройшли роки. Положення змінилося і світ, зрозумів, що визвольна боротьба українського народу це не тільки питання і потреба кількадесяти мільйонів мешканців України, а це питання важливе для всіх тих, хто хоче протиставитися московському імперіялізмові. В тих умовинах багато лекше і сприятливіше українським організаціям на еміґрації розгортати далі свою діяльність. В цих умовинах і ОДВУ докладає зусиль, щоб знов вийти на передові позиції в українському життю в Америці. Час покаже наскільки ці оправдані амбіції Організації і її керівництва будуть дійсними.

Але як би воно не було треба признати, що за останній час ОДВУ виявляє не лише пожвавлене життя внутрі існуючих організаційних клітин, але повстання нових клітин, відбудова підупавших, а насамперед напружене намагання масовими акціями здобути собі відповідне місце в громадському житті.

Хто бував на святах, виступах організованих ОДВУ, той наочно міг переконатися, який відгомін ця організація знаходить серед нашої громади. Окремою увагою громадянства втішалися віча ОДВУ, організовані протягом звітного року.

Немає сумніву, що попри ці успіхи і здобутки були недоліки та недотягнення. Але їх немає що боятися, коли є свідомість і сила протиставитися їм і перемогти їх. Про це все будемо мати нагоду почути від органів Центральної Управи ОДВУ в її звітах на 17-тому Річному З'їзді.

Але це напевно не вичерпає суттєвих точок в нарадах. Перед українською громадою сьогодні появилися вже не поодинокі нові проблеми і потреби, але цілі їхні комплекси. Попросту ціле життя вимагає, щоб на базі дотеперішніх здобутків знайти не лише нові форми, але нові сили і нові засоби, які многократно мусять перевищувати дотеперішні, бо тільки в цей спосіб можна подолати завдання. І напевно органи ОДВУ подадуть ширшій громаді до відома свої думки про це.

„Плян до душі" провалиться

Ще не встигла нова прекрасна книжка Т. Осьмачки дійти як слід до читача, а вже вона стала об'єктом московсько-комуністичної провокації. І не дарма, бо „Плян до двору" Т. Осьмачки належить до тих книг, значіння і вплив яких зростатимуть з бігом часу. Ми хочемо просто сказати: вона увійде в бібліотеку клясиків української літератури не тільки своїм мовно-поетичним світом, а й поданим у ній незглибним мистецьки - суттєвим та правдивим образом душі певного типу української людини в час її найбільшої трагедії. Суть цієї трагедії і її Осьмаччиного образу дуже влучно окреслив відомий критик Юрій Шерех у статті „Мені аж страшно, як згадаю" („Нові Дні", ч. 16, 1951):

„Спустошення і збайдужіння людської душі означає втрату Божого в людині. І це є справжня тема повісті Осьмачки. Чи в цьому ж не показано правди уярмленої України? Плян до двору в інтерпретації Осьмачки — не економічно-юридичний захід окупаційного режиму, це власне, плян до душі... Тут сила і правда Осьмаччиного твору. І вона змушує вірити..." Відзначаючи й інші мистецькі вартості повісті, Ю. Шерех, якому часто раніш закидали, що він має нахил перехвалювати наших еміграційних письменників, одночасно відзначив коректорсько-мовні, фактологічні та мистецько - ідейні недоліки книжки, яку в цілому він так високо оцінив.

Т. Осьмачка, мабуть будучи ще до того під неприємним враженням справді незрозумілої мовчанки нашої преси про його нову працю, болюче сприйняв критичні зауваження Ю. Шереха (лист Осьмачки у „Новому Шляху" за 23 травня ц. р.), не звернувши уваги на найбільші і найсуттєвіші позитивні оцінки критика. Осьмачка не завагався написати, що Шерех „боронить советську владу — від Осьмачки".

І ось на цьому місці в справу вплутується тип із просоветської газетки в Ню Йорку і „підтримує"... Осьмачку: мовляв Шерех справді боронить советську владу від наклепів автора повісти! Розриваючи думки і вмонтовуючи спритно слова Шереха, згаданий тип пише, що Шерех („видатний", „тверезий" критик) найшов у повісті Осьмачки всі ті „найдикіші речі, яких ніколи не було в дійсності", що книжка суцільний наклеп на советське село і шкода, що Український Леґіон у Торонто її видав. Так одним ударом спритний тип хотів навіки розсварити посутніх однодумців та вбити і Шереха і Осьмачку і його книжку.

Думаємо, одначе, що всі троє будуть жити і діяти на добро нашої сили і правди та на зло всім „типам". Бо ой провокативний „плян до душі" і до репутації наших письменників та критиків зрозуміє кожний. А на тлі вихолощеної моральним і фізичним терором сучасної підсоветської літератури й критики творчість Осьмачки (як і творчість Шереха) здіймається своїм духом і силою, як приречення катам України.

МАНІФЕСТАЦІЯ АБН В МЮНХЕНІ ПРОТИ ІМПЕРІЯЛІЗМУ РОСІЇ

Після мюнхенської міжнаціональної наради представників поневолених в СССР народів, що її заініціювала УНРада і що знайшла була такий добрий відгук у світовій пресі, в тому ж таки Мюнхені 3 червня ц. р. відбулася масова протестаційна маніфестація поневолених народів проти російсько-советського імперіялізму.

На мітинґу, що відбувся в Гофбрайгавз взяли участь — згідно з інформаціями української преси — понад 1000 осіб і були представлені 22 неросійські нації, що є в'язнями російсько-советської тюрми народів — СССР. Мітинґ організував АБН, головував на ньому грузин о. Г. Накашідзе. Після доповіді, що її прочитав представник українців Я. Стецько, виступали: угорський міністер генерал Ф. Фаркаш де Кісбарнак, А. Ізмаїл, С. Станкевич, Яник Горак, К. Каменов, С. Буц, В. Глазков, Суасаль, Бельмай, Горленко, В. Гук (представник УПА) та інші.

Чужинецькі кола приділили мітинґові виключну увагу. Звуковий кінотижневик — „Фокс" зфільмував деякі моменти з перебігу маніфестації і вони тепер демонструються в німецьких кінотеатрах. Так само і західно-европейська преса подає вістки про цю подію. Зокрема американська газета, німецькою мовою „Ді Нос Цайтунг", подаючи звіт про перебіг маніфестації, зазначає, що одноголосно схвалена резолюція мітинґу вимагає ліквідації советської тюрми народів, утворення незалежних національних держав і обмеження російської держави до її етнографічних кордонів.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з советської преси)

ФЕРРЕРО В КИЄВІ

По дорозі з Москви до Києва прибув і дав кілька концертів творів Дворжака, Дебюссі, Маотуччі, Верді італійський диригент Віллі Ферреро, він же активний учасник комуністичного руху прихильників миру і член всесвітньої ради миру. Київська преса з уряду дала прихильні відгуки про концерти, але ж і заявила: Успіхові диригента сприяв прекрасний колектив нашого вітчизняного оркестру".

ФІНЛЯНДСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ

5-го травня в Києві „представники профспілкових організацій України" привітали фінську делеґацію сільськогосподарських та некваліфікованих робітників на чолі з Ууно Валіянті. Делеґація перебувала в СССР на запрошення ЦК профспілок та МТС-ів.

НА БАТЬКІВЩИНІ ВЕЛИКОГО КАМЕНЯРА

28-го травня минуло 35 років від дня смерти українського письменника-мислителя Івана Франка. В селі Нагуєвичі, Підбузького району, звідки походив Франко, меморіяльно-літературний музей большевики з нагоди роковин „поповнили новими експонатами і документами", спеціяльний натиск кладучи на розділ, присвячений „соціялістичним перетворенням в західних областях України", матеріялами, які говорять про хід колективізаційної акції. Музей міститься в чотирьох залях будинку, що його відбудовано понад рік тому.

НЕ ДОЖИВ

Советська преса відзначила 80-ті роковини з дня народження письменника Василя Стефаника, якого ставлять поряд з Іваном Франком, вказуючи, що на обидвох „мала великий вплив проґресивна велика література, зокрема творчість Максима Горького". Підкреслюється, що „письменник боровся за соціяльне і національне визволення українського народу, і в боротьбі проти всіляких реакціонерів, націоналістів та аґентів імперіялізму орієнтувався на СССР... Трьох років не дожив письменник до того дня, коли трудящі західної України з допомогою великого СССР були визволені" від поневолення, в яке „збанкрутовані галицькі „самостійники" продали Галичину польським панам і пілсудчикам...

ПРИСВЯТИ

В колонній залі Київської філярмонії відбувся літературний вечір спілки советських письменників України. Про сучасну українську літературу інформував А. Малишко; П. Воронько, В. Некрасов, С. Олійник, В. Собко, В. Сосюра, П. Тичина, Ю. Яновський та О. Вишня „розповіли свої творчі пляни і прочитали присвяти великому Сталіну, партії большевиків та комсомолу".

„КУЛЬТУРНЕ БУДІВНИЦТВО"

Цими днями Дрогобицький обласний совєт „затвердив бюджет Дрогобиччини". В бюджеті „на фінансування соціяльно-культурних закладів асиґновано 212,895 тис. карб., з них на народну освіту — 130,-986 тис. карб. На будову середньої школи в Стрию та п'ятьох сільських шкіл асиґновано 2,5 міл. карб...

В селі Бортники, Ходорівського району, урухомлено міжколгоспний радіовузол, який з одного радіоприймача буде транслювати передачі москви для вісьмох сіл. Більшість сіл Ходорівського району таким способом вже буде радіофіковано.

Загалом, Дрогобиччина з-поміж західних областей чомусь то заслужила собі особливу увагу советської адміністрації. В советській пресі багато, часто та широко говориться про „механізацію, радіофікацію, культурне будівництво" области. Найбільш правдоподібно, увагу большевиків до области притягає її промисловий характер.

Російська політика Америки на роздоріжжі

(Продовження зі стор. 2-гої)

нови в ділянці політики. І нині його впливи не без значення.

Існує в Америці громадянська установа з величезним впливом на офіційну американську політику, „Форейн Палиси Ассосієйшен", а її виконний директор, отже рішальна особа, це, натуралізована росіянка замужня за американцем В. Д.

В пів-офіційних установах, як от Політична Асамблея при Колумбійському Університеті в Арден-гарріман чи американський відділ Конґресу Культурної Свободи, побіч американців старого походження немає, крім росіян, дорадників походженням з інших національних груп.

Це тільки для прикладу, бо натуралізовані росіяни аж надто часто подибуються в офіційних та неофіційних зібраннях, що мають щонебудь спільного з формуванням американської російської політики. Додаймо до того цілий ряд професорів-росіян, від яких кишать американські університети, додаймо великі пресові органи, що формують америкаську публічну опінію, де теж аж надто часто стрінемо натуралізованих росіян, і ми опинимось перед справжнім парадоксом: Америка стоїть у затяжнім конфлікті з Росією, Америці грозить війна з Росією, а водночас американську політику помагають формувати ті росіяни та американські, які через свою любов до Росії втратили всякий критицизм.

Річ природна, що ми далекі від того, щоб у тих натуралізованих росіян бачити злу волю, мовляв, вони не мають охоти добре служити Америці; але хто знає російський патріотизм а часом і фанатизм щодо російської справи, той зрозуміє, що в таких ситуаціях як тепер, краще було б, щоб американську політику формували люди, що на Росію дивляться реалістично та рахуються з фактом, що Америка в конфлікті з Росією.

Під впливом рухливих натуралізованих росіян стоїть багато американців старого походження, які на справи Росії дивляться постійно тільки через російські окуляри навіть тоді, коли застерігаються проти того, щоб на американську політику мали вплив люди зі Східної Европи.

Зразок такого політика, залюбленого в Росії, в якій він не в силі побачити ніщо інше — тільки доброту, являє саме автор політики стримування большевизму Джордж Кенан, який у своїй останній статті, поміщеній в журналі „Форейн Афферс" — „Америка та Майбутність Росії" вимагає, щоб утікачі з поза залізної заслони не мали вплив на формування американської російської політики, а наділі сам повторює здебільша думки політичного еміґранта та ще й такого російського імперіяліста, яким є Давид Далін, автор реферованого на сторінках Свободи твору „Советський Імперіялізм".

В результаті в американській російській політиці постало кілька політичних пересудів, фальшивих та реальними фактами необґрунтованих, які ослаблюють моральну мобілізацію Америки проти червоної Росії, про що буде мова в наступній статті.

(Далі буде).

Invest in U.S. Savings Bonds

THIRD ANNUAL PICNIC

—: sponsored by the :—

YOUNG WOMEN'S CLUB of the HOLY ASCENSION CHURCH

Sunday, June 24, 1951

at 3 o'clock

ON THE CHURCH GROUNDS, 675 So. 19th St., NEWARK, N.J.

— Music by —

OLEY BROTHERS ORCHESTRA

Admission - - - - - - - - - - - - - 75 cents

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА -- ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

ГОЛОВНА УПРАВА -- МОЛОДІ ОДВУ

ГОЛОВНА УПРАВА -- УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

В АМЕРИЦІ

—: повідомляють, що :—

17. РІЧНИЙ З'ЇЗД ОДВУ

та РІЧНІ ЗІЗДИ Братніх Організацій -- МОЛОДІ ОДВУ і УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

— відбудуться —

В ДНЯХ 6., 7. І 8. ЛИПНЯ 1951 Р.

в приміщеннях УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО КЛЮБУ при 292 ГУДСОН ЕВЕ.

В РАЧЕСТЕРІ, Н. Й.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛИПНЯ. Від год. 8-ої до 10-ої ранком реєстрація Делеґатів і Гостей. Реєстраційна належитість виносить $1.00.

1. Відкриття З'їзду і Молитва за успіх,
2. Вшанування пам'яті борців за волю Америки і України повстанням з місць,
3. Вибір Президії З'їзду,
4. Вибір передбачених статут. Комісій.
5. Відчитання протоколу з останнього 16-го річного З'їзду,
6. Звіти членів уступаючої Центральної Управи,
7. Звіт Контрольної Комісії,
8. Дискусія над звітами,
9. Звіти Делеґатів ОДВУ, та Братніх Організацій — Молоді ОДВУ, Українського Золотого Хреста,
10. Уділення абсолюторії уступаючій Центральній Управі,
11. Доповідь: „Уложення і вигляди української справи",
12. Дискусія над доповіддю.

СУБОТА, 7-го ЛИПНЯ:

1. Привіти і виступи запрошених Гостей та делеґацій Центральних установ,
2. Доповідь: „Наш Шлях і наші Завдання".
3. Дискусія над доповіддю,
4. Звіт Комісій З'їзду та дискусія над звітами,
5. Звіт Номінаційної Комісії,
6. Вибір Центральної Управи на черговий рік,
7. Визначення часу і місця чергового З'їзду,
8. Відчитання і ухвалення резолюцій 17-го Річного З'їзду ОДВУ,
9. Внески і запити,
10. Закриття З'їзду.

В суботу, в год. 8-ій ввечорі відбудеться бенкет, що в ньому можуть брати участь Делеґати й запрошені Гості. Під час бенкету буде висвітлений фільм — З життя ОДВУ, — виступ Квінтету Бандуристів 20-го Відділу в Рачестер, виступ групи танцюристів при 10-му Відділі з Ню Йорку з народніми танками. По бенкеті забава з танцями.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛИПНЯ. — Вислухання Богослужень в українських Церквах.

В год. 12-тій вполудне збірка в залі нарад всіх учасників спільної прогульки до водопаду Ніяґара. Кошти подорожі автобусом з Рачестер до Ніяґари і назад виноситимуть $3.00 від особи.

Перебіг цьогорічного З'їзду, включно з прогулькою до Ніяґари, буде фільмований. — Зголошення про участь на З'їзді, просимо пересилати на адресу Центральної Управи ОДВУ, яка звучить:

EXEC. COMM. OF O.D.W.U., COOPER STA., P. O. BOX 4, NEW YORK 3, N. Y.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ:

Проф. д-р Олександер Неприцький-Грановський, голова; Володимир Різник, інж. Степан Куропась, містоголови; д-р Володимир Михайлів, секретар; Григорій Кальба, інж. Е. Новицький, фінансові секретарі; Володимир Череватюк, скарбник; Володимир Шемердяк, Мгр. Андрій Повх, Микола Вігун, І. Павлів, організаційні референти; д-р Тома Лапичак, Степан Коцюба, референти преси і пропаґанди; Проф. Петро Голубенко, культурно-освітний референт; Іван Попович, Іван Харамбура, Микола Кавка, Василь Гречук, Іван Заблоцький, члени організаційного трибуналу; Мгр. Іван Скочиляс, Бено Войтанівський, Петро Войновський, контрольна Комісія.

ГОЛОВНА УПРАВА МОЛОДІ ОДВУ:

Михайло Середович, голова; Оксана Сцібайло, містоголова; Маруся Попович, секретар; Михайло Белендюк, організаційний референт.

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА:

Анна Гладун, голова; Павлина Різник, містоголова; Міра Повх, секретар; д-р Галина Лащенко, організаційний референт.

• ВАКАЦІЇ-ЛІТНИСЬКА •

КІМНАТИ без або з прохарчуванням для проведення вільних днів та вакацій, лодкування та ловлення риб близько. Пишіть до:
LEON DYBAK,
R. F. D. 1. Box 14, Ulster Park, N. Y.

• ПОМЕШКАННЯ •

МАЛА КІМНАТА
окремий вхід,
З УЖИТТЯМ КУХНІ,
для самітної пані.
Голоситись в суботу від 10-ої до 4-ої пополудні на адресу:
77 EAST 3rd STREET
Apt. 15,
New York 3, N. Y.

• ПРАЦЯ •

ПОТРІБНО ПОРТЕРІВ
вечірня праця в офісових будинках, стала праця, добра платня.
ACE CLEANING CO.
307 — 5th Ave (near 31st St).
NEW YORK, N. Y.

ПОТРІБНО ЖІНОК
чистити офіси. Вечірня праця, стала, добра платня.
ACE CLEANING CO.
307 — 5th Ave (near 31st St).
NEW YORK, N. Y.

• РІЗНІ ОГОЛОШЕННЯ •

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ШВЕЦЬ
В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.
NICK HULNYK
741 Edgar Road, Elizabeth, N. J.
Направляє черевики по умірковаиих цінах. Робота гарантована.
СВІЙ ДО СВОГО!

ДОБРА НОВИНА для терплячих на болі ревматизму, недомагання жолудка, не стравність, обструкції, міхури, катар жолудка, каміння, як рівнож шкірні хвороби як екзема, прищі, всякого рода сверблячки, недомагання нирок, біль голови, потовчення тіла, вивихнені суставы, цукриця, перестуда, кашель, дихавиця, нервовість і інші хвороби, терплячі знайдуть полекшу при вживанню наших зіль, які імпортуємо з Індії і Китаю. Якщо терпите на якесь недомагання просимо писати до нас по безплатний циркуляр адресуючи: Bradley Herb & Tea, Box 224, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11. до 1. попол. Еґзамінація $3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхурі, ревматизм, переводить аналізу крови й сечі.
Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1 сполудня і 4—7. В неділі зачинено.

Dr. J. DERUHA
128 EAST 86th STREET
New York City
над станцією собвею
Лексінґтон Евеню.
Місце має осередне положення, доступне з усіх боків.
Окремі ждальні для жінок.
Ординує в будні дні:
10—2 і 4—9 год.
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильности й ослаблення. Якщо маєте які труднощі зі здоров'ям тіла або ума, порадьтеся мене з повним довір'ям. — Точні оглядини, включаючи й провірку крови, $3.
ЗОКІНЧИВ СТУДІЇ В ЕВРОПІ.

EVergreen 8-4416—4450
Maple Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДЛАК

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БАЛТІМОР - КУРТІСБЕЙ

Участь українців в параді Льояльности

Цього року знов українці Балтімор взяли активну участь в параді дня „Я є американець", в неділю 20 травня. Але цього року в відміну від попередніх українська група була виріжнена під кількома оглядами.

Передовсім вже тиждень перед парадою газета „Балтімор Нюз" подаючи порядок нарад і коментуючи її, багато місця присвятила українцям і мабуть вина таки нас українців, в першу чергу тих, що мають зв'язки і володіють мовою, що при цій нагоді не спопуляризувалося української справи, бо писано про українців як про етнічну групу.

Українців поставлено на чоло паради перед усіми іншими відділами. Програму паради передавано по телевізії, а також тиждень пізніше в кінах і українцям віддано багато місця з відповідними коментарями.

Українці виступили найбільш імпозантно за всі дотеперішні виступи. Заходом відділу УКК і при допомозі ООЧСУ і СУМА прибрано довге тягарове авто, на переді якого, прибраному українськими прапорчиками, показано сцену з козацької України, а на заді обведеному колючим дротом сцену з совєтського концтабору. Картина дуже вражаюча, з сильним контрастом. Організовано виступили ветерани першої світової війни, що несли напис „Ми перші почали боротьбу з комунізмом" та ООЧСУ і СУМА багато в народних строях, з написом „Україна бореться за чотири свободи" і „Хай живе УПА, що продовжує боротьбу з комунізмом".

Багатьом людям належиться подяка за організування і проведення цеї вдалої імпрези, яка залишиться на все цеглинкою в нашім вкладі до популяризації України.

Вважаю конечним згадати два прикрі випадки, зв'язані з парадою. Першим є нехіть, легко назвавши, деяких людей до організованого життя, а саме до організації ООЧСУ і СУМА. Ці організації, чи не єдині, беруть активну участь у всіх проявах громадського життя, праці УКК, і всіх імпрезах і виявляють охоту до праці і ініціятиву. Проте були такі, що противилися їх організованій участі в параді. Теж помиляються ті, що думають, що в таких парадах не можна виступати попри американські прапори, ще й з прапорами інших націй. Так не є, про що можна було на параді переконатись.

Виноситься враження, що опозиція в цій справі походить більше з боку місцевих українських кіл, ніж американських. Хтось хоче бути „Більше папським, ніж сам папа".

О. Ст.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива Діє

Установчі Загальні Збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку відбулися 19 травня ц. р. при участі 50 осіб. З цього числа 39 осіб зараз же на Зборах підписали членські заяви та вплатили уділи. Згідно зі статутом вибрано завідуючі органи в такому складі:

Управа: Іларій Ольховий, Роман Раковський, Богдан Фостяк, Степан Галамай, Григорій Дутко, Михайло Лисогір, Роман Крупка. Кредитовий Комітет: Іван Василишин, Евстахій Бехметюк, Дамян Захарченко. Контрольна Комісія: Юліян Ревай, Михайло Шахнович, Осип Гарасимяк.

Кооператива одержала чартер (дозвіл на ведення своєї діяльности) на підставі федерального кредитового закону, тому й офіційна назва її „федеральна кредитова кооператива". Вона вступила в члени Ліґи Кредитових Кооператив, яка опікується нею та контролює її діяльність. Тому, що всі формальности полагоджено та в розпорядженні кооперативи находяться вже деякі фонди, нема жодних перешкод для нормальної діяльности. Покищо урядування відбувається двічі в тиждень, а саме кожного четверга від 6 до 8 ввечорі і кожної неділі від 12.30 до 1.30 пополудні в льокалю Товариства „Самопоміч" 77 E. 7 вул. в Ню Йорку. Тоді приймаються заяви приступлення в члени, вплати на рахунок уділів, заяви на уділення позичок, та переводиться виплати. Статут, а в слід за тим і діяльність федеральної кредитової кооперативи значно різниться від кредитових кооперативних установ, що діяли в нас у краю, тому хочемо тут хоч коротко дещо вияснити:

1) Закон змагає до якнайбільшого забезпечення ощадностей членів. Через те, не тільки обов'язкова асекурація касової готівки перед рабунком чи спроневіренням і примус складати готівку на чековому конті в банку та переводити з нього всі виплати, не тільки постійна опіка Ліґи та періодичні ревізії, але також обмеження членства до групи осіб, які з собою зв'язані приналежністю до якоїсь організації чи професії, отже мають спільні інтереси та взаїмно знаються. Тому і в нашій кооперативі членство обмежене до членів Т-ва „Самопоміч", відділ в Ню Йорку. Ми вибрали якраз цю організацію, бо вона, маючи в Ню Йорку вже майже 500 членів, доступна для всіх українців проживаючих в Ню Йорку й околиці, дає найширшу підставу для розвитку кооперативи. Не повинна нікого відстрашувати невелика членська вкладка (50 центів місячно, зглядно $5 на цілий рік), бо за це „Самопоміч" полагоджує для членів безплатно всякі урядові зголошення, податкові зізнання, інформації і т. п.

2) Кооператива збирає ощадности тільки від своїх, і то навіть найдрібніші (25 центів тижнево) і вписує їх на рахунок уділів, бо окремого рахунку вкладок нема. Однак це не є уділи в нашому розумінню, бо член може кожночасно зажадати їх звороту, чи частинно, чи в цілости. Нема ніякої відповідальности члена за зобов'язання кооперативи. Уділи опроцентовуються у формі дивіденди, яку ухвалюють кожного року загальні збори відповідно до осягнених зисків, однак не більше як 6% річно. Звичайно американські кредитові кооперативи дають 3% дивіденди, отже на 1% більше, як найвище опроцентування вкладок в банках. Один членський уділ виносить $5, вступний внесок 25 центів. Член може вплачувати більшу кількість уділів, так як це фактично його ощадностева вкладка. Таким чином вкладчики, як члени кооперативи мають безпосередній вплив на господарку своїми грішми і повну контролю.

3) Позички уділює кооператива тільки своїм членам. Висоту позичок забезпечення і висоту проценту нормує Управа в рамцях обов'язуючих законів. Найвищий дозволений відсоток від позичок є 12% річно (1% місячно), при чому не вільно побирати ніяких додаткових оплат ані нараховувати відсотки згори. Сплата позичок тижневими або місячними ратами. Наша кооператива уділює покищо позички до висоти $200 для одного члена. В міру зросту фондів буде висота позичок відповідно зростати. Про уділення позички рішає Кредитовий Комітет, а не Управа.

4) Як член Ліґи Кредитових Кооператив наша кооператива має право брати участь у ґруповій асекурації позичок і вкладок в асекураційному товаристві, створеному при Централі виключно для обслуги кредитових кооператив в ЗДА, яких є під цю пору коло 10 тисяч. Ми з того права скористали й обезпечили позички на випадок смерти або тривалої непрацездатности довжника, а також обезпечили вкладки на випадок смерти вкладчика. Асекураційні оплати, впрочім невисокі, покриває сама кооператива, без жадних додаткових обтяжень члена. Яке це має значення? Приміром: старається член про позичку на оплачення тяжкої операції, яка може закінчитися катастрофою. Наш Кредитовий Комітет ухвалить цю позичку без ризика, бо на випадок смерти чи навіть тривалої непрацездатности дотичного члена, позику сплатить в цілости асекураційне товариство. Або вмирає член, залишаючи на рахунку своїх уділів $250. Його спадкоємці одержують $250 і окрім того від асекураційного товариства $250, разом $500. Щоправда, асекурація обезпечує вкладки тільки до висоти 1000 долярів для одного члена, окрім того є деякі обмеження для членів у віці понад 55 років.

Р. Раковський

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

Національне Бюро Економічних Досліджень, позапартійна не-прибуткова організація, до складу якої входять представники бизнесу, робітництва і ширшого громадянства, недавно оголосило цікаві і важливі данні, які показують значні зміни у розподілі національного прибутку в Злучених Державах за останні 20 років. Про ці зміни знає мало американців, а ще менше европейців. Ось ці данні:

I. В 1929 році 5% населення, що мало найвищий прибуток, діставали 34% від суми всіх індивідуальних прибутків. В 1946 році вони діставали тільки 18%.

2. За даними федеральних прибуткових податків, між 1929 і 1946 роком пересічний прибуток на особу збільшився від 690 до 1,166 долярів, тобто на 69%. За той же час пересічний прибуток ще багатших людей, що складають 1% населення, упав ще більше, а саме: від 13,168 до 8,994 долярів річно, тобто на 32%.

Отже, ми бачимо постійний і швидкий рух від концентрації багатства до вищого стандарту життя для всіх громадян. Багаті не багатіють, а бідні далі не біднішають. Навпаки, американський капіталізм приносить зрівнання прибутків, розвиваючися у напрямку правдивої демократії.

Коментуючи наведені вище числа, Національне Бюро Економічних Досліджень зазначає, що ця зміна у розподілі прибутку була переведена в мирний спосіб, а „насправді її можна вважати одною з найбільших соціяльних революцій в історії."

Про ці зміни можна написати і в листах закордон. Америка не стоїть на місці і не йде назад. У 20-му сторіччі вона далі несе великі традиції проґресу, характерні для неї від моменту її народження. Порівняно до цього, комунізм є назадницьким рухом, що йде в сліпий кут.

Те, що показують ці числа, наші громадяни переживають на власному досвіді. Треба тільки подумати про умови життя в 1929 році і тепер. Чи не збільшилися заробітки і не зменшився робочий час, та чи не покращали умови праці? Чи не купили люди за цей час різного приладдя, що допомагає у хатній праці? Чи не поліпшилися умови соціяльного забезпечення — для старих, для хворих? Чи не покращала справа з відпустками?

Про все це можна написати закордон. Адже у теперішній боротьбі за прихильність громадської опінії в усьому світі, особливо важливо переконати світ у тому, що за Америкою майбутнє. Америка не тільки могутня країна, але й ставить усю свою могутність на службу покращання життя в усьому світі, використовуючи для цього всі свої великі ресурси.

Часом кілька фактичних даних у листі закордон, кілька переживань з власного досвіду, можуть зробити велику службу для Америки і для справи демократії в усьому світі.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 4. червня 1951 р. помер член Бр. св. Василія Великого, від. 161 У. Н. Союзу в Ембридж, Па.

ІВАН ІВАНЕНКО.

Покійний походив з Посади Хирівської, пов. Добромиль, Зах. Україна. Був прикладним громадянином і ніколи не відмовлявся від жертв на українські народні цілі. Полишив в глибокім смутку жінку Марію, дочку Михайлину, сина Нестора і три внуки.

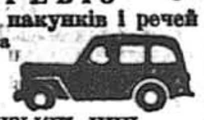
Похорон відбувся 7-го червня при участи родини, приятелів і членів від. 161 з укр. гр.-катол. церкви і на укр. гр.-катол. цвинтар. — В. Н. П.!

И. Литвин, секр.

†
В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. ЛУКИ БОРЕЦЬКОГО
—: відправиться :—
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1. ЛИПНЯ (JULY 1) 1951 Р.
в год. 12:45 пополудні в греко-католицькій катедрі при вулиці Френклин у Филаделфії
ПАНАХИДА
на яку запрошують Друзів та Знайомих
Степанія, Олександер і Методій Борецькі.

ВАЖНЕ!
НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ та НЮ ДЖЕРЗІ І ОКОЛИЦЯ.
NEW YORK CITY and NEW JERSEY!
Як що не хочете стати нуждарем в одній хвилині, чи то через необережність Вашого сусіда, чи навіть через забуттєся самому, то мусите памятати про одну найважнішу і найконечнішу річ, це є: ОБЕЗПЕЧЕННЯ-АСЕКУРАЦІЮ — Вашого мешкання, меблів, біжутерії, убрання та склепів чи інших підприємств, від вогню.
Рівнож обезпечуємо від всяких нещасних випадків і хворіб.
Тому просимо, і це є Вашим інтересом, зголошуватися до представника найбільшої і найбільш поважної обезпеченевої фірми, п. Василя Чупи.
WILLIAM CHUPA
General Insurance Broker
34 East 7th St. (near St. George's Church) New York 3, N. Y.
Телефон: GRamercy 7-1726. — Res. phone: GEdney 8-6467.

УВАГА!
Спеціяльні ціни на
СОЛОМЯНІ
КАПЕЛЮХИ
від $1.55 вгору.
Імпортована панама від $3.00 вгору,
капелюхи з банґораш (їх можна мити) від $1.94 вгору,
як рівнож легкі літні ФІЛЬЦОВІ капелюхи по приступних цінах.
Відновляємо куплені у нас капелюхи.
ПРОДАЄМО ШОВКОВІ КРАВАТКИ, ПАСИ І ШЕЛКИ.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Між 2-ою і 3-ою Евеню.) — Телефон: GR 5-3733.
Відкрито в пятницю до 9-ої, в суботу до 10-ої год. ввечорі.

• ПЕРЕВІЗ •
пасажирів, пакунків і речей
у місті, поза місто і на дальшу віддаль.

ПО НИЗЬКИЙ ЦІНІ.
Голоситись: 6-10 ранку і 6-10 веч.
Телефон: CY. 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
в кольоровій окладинці
Сторін 100. Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

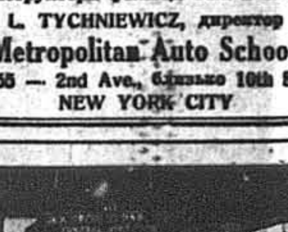

TRUCKING VEB MOVING
УКРАЇНСЬКЕ
ПЕРЕВОЗОВЕ
БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
208 EAST 6th STREET
коло школи св. Юра
New York 3, N. Y.
TEL. OR. 3-2484.
ПЕРЕВІЗ БАГАЖУ, МЕБЛІВ, РІЗНИХ РЕЧЕЙ І МАТЕРІЯЛІВ.

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА РОБІТНЯ В НЮ ЙОРКУ
Roman KUSSOFF
41 W. 57th Street (5th Floor), NEW YORK CITY
(близько Шостої Евеню)
Коли задумуєте справити нове футро, перемоделювати, направити, так порадьтеся в цій справі з досвідченим скірником Романом Кузевом. Він напевно подбає, щоб ваше футро, джакет чи ковнір були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріялів. Ціни приступні.
Інформації на телефон: PLaza 9-4238.

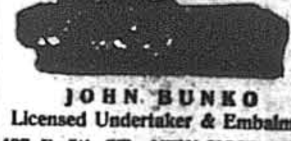
ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКИ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

В. Володимир Пархуць
український погребник
Відповідний гідний похорон по умірковаиій ціні.
Модерна Каплиця БЕЗПЛАТНО
Кличте в день і в ночі:
WOODROW W. PARCHUC
Funeral Director
Licensed New York & Connecticut
439 E. 5th St., New York City
Tel. ORegon 3-2057
S. PARCHUC — Notary Public

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
варядкує погребання по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2617. — В сутичні.

На шум голосів Тарзан дав знак своїм компаньйонам, щоб вони замовкли.

Він побачив Яну та Улана в руках Гориба.

Тарзан стрибнув із вершка поваленого дерева і кинувся на переляканого Гориба, який, покинувши Яну, повернувсь зустріти атаку.